

Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves saatis tervituse täna Tallinnas toimuvale konverentsile „20 aastat omariikluse taastanud valitsuse moodustamisest:“ Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves saatis tervituse täna Tallinnas toimuvale konverentsile „20 aastat omariikluse taastanud valitsuse moodustamisest:“

„Austatavad valitsuse liikmed aastatel 1990–1992!

Kui teie valitsuse liikmetena 20 aastat tagasi ametivande andsite, olid selged kaks asja. Esiteks, et Eesti rahva enamus tahab vabaks saada. Ja teiseks, et Nõukogude impeerium ei taha Eesti rahvast vabaks lasta.

Kõik muu oli kohati küll aimatav, aga pikemas vaates siiski ebaselge, isegi hirmutav. Ehk nagu kirjutas teie valitsuse välisminister, hilisem riigipea Lennart Meri: „... et see hingevaakuv dinosaurus Eestile peale ei variseks“.

Teie valitsuse toeks oli rahva tahe vabaks saada. Seda tahet olid sajad tuhanded väljendanud nii Eesti Kongressi kui ka Ülemnõukogu valimistel. Ülesanne oli selge.

Samas said kõik aru, et selle täitmine saab olema väga keeruline.

Raske oli teha Eesti hääl kuuldavaks ja meie soovid mõistetavaks kogu maailmas. Meie vabaduspüüdlusele lisas küll vajalikku legitiimsust paljude lääneriikide ametlik poliitika okupatsiooni mittetunnustamise osas, kuid suurriikide pragmaatilises tasakaalumängus ei saanud Eesti vaid sellele panustada.

Veel ei saanud loota ka Eesti kaitsevõimele, sest oma kaitseväge ei olnud veel. Taasloodi küll politsei ja saime rääkida ka esimestest piirikaitsetest, kuid Eesti kaitsmiseks oli seda ilmselgelt vähe.

Seega seisis vastvalitud ülemnõukogu ja selle poolt ametisse nimetatud valitsuse ees kaelamurdvalt keeruline ülesanne haakida Eesti rahva tahtele toetudes lahti Nõukogude impeeriumist ning teha seda nii, et Eestis loitma lõonud vabaduse tuld ei kustutaks okupatsioonivägede tankid, Eesti sees impeeriumimeelsete õhutatud vastuolud ega NSV Liidu kokkuvarisev majandus.

Paljud teie ministritest tulid Toompeale oma eriala heade asjatundjatena, vaid vähesed teist olid enne poliitikud. Kuid te tegite oma tööd hästi ja Eesti sai hakkama.

Koostöös taastati iseseisvus ning selle kõige üle on meil täna põhjust uhkust tunda.

Tänan teid.“

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229